

supplicabat bte virgini vt eum iuuaret. Que ipetrauit vt heremita ad eum corri/gendū mitteret. Qd cū facere veller nec ei loq̄ posset. h̄ ingerēs se x̄beratus fuis/ser. reuersus ad cellā iterū rapit ad iudi/ciū. z sicut p̄sus accusat. Sed btā x̄gine eū a diuinitate z mortuo impatore: alit̄ succedens in imperiū illū diuitem z poten/rem capere voluit. h̄ ille fugiens z om̄ia bona sua pdens ad p̄cedētia officia re/diens z ad pietatis opa. postmodū vi/tam in bono finiuit z clulit.

De gula.

Gula detestanda est. Primo qz multū est cōtra deū: q̄uis oia p̄cā sint ztra deū. tñ gula p̄ncipaliter. qz vilissimā crea/turā deificat. s. ventre suuz. Juxta illud apli ad phil. iij. Quoz de^o v̄cer ē. vbi dicit Aug^o. Hoc ab hoie colit qd̄ p̄ ce teris diligit. Vñ Hugo in suo claustra li Solēt dijs tēpla p̄strui. altaria erigi. ministri ad seruitūdū ordinari. imolari p̄/les. thura cōcremari. Si q̄dem tēplum gule est coq̄na. altare mēsa. ministri cocī imolate pensēs cocte carnes. fumus in/censozū odor saporz. Et talis ydolatria est deterior q̄ ydolatria paganoz. quia illi auro z argēto z marmoreis lapidibz diuinos honores imp̄dere solebāt. sed gulofus v̄cerem p̄ deo honorat. q̄ est q̄/ si laterna. Et p̄pterea videt hoc viciūz detestabilius cūctis alijs vicijs z p̄ctis. qz hoc viciū deū blasphemar. Vñ Au/g^o. de x̄bis d̄m. Si immoderatōe vo/racitatis debitū moduz nature excedis q̄ntūcūqz laudes lingua carnis r̄soner tñ vita blasphemar. Scdo detestanda est gula. qz multū placet diabolo. ex eo qz in hoie guloso est regēs diaboli. Vñ Barth. xij. Luz immūdus spūs exierit ab hoie. ābulat p̄ loca arida q̄rens req̄/ein z nō inueniet. Et nota qz loca arida sunt hoies tēperate viuētes. in q̄bz dia/

bolus nō inueniet req̄ez. Vñ etiā in sig/nū hui^o legio demonū dixit dño. vt ha/bet Barthei. viij. Si eicitis nos hinc mitte nos in gregē porcorz. qd̄ dñs p̄mī sit. Vñ de glo. Nisi q̄s more pora vire rit: diabolus in eo potestātē nō accipiet Ex quo p̄tz qz diabolus habet potesta tem sup gulofos Itē placet diabolo: qz illo vicio tēptauit hoiem in statu innocē tie z in paradysō. Itē p̄tz in x̄po. q̄ cum ieiunasset. xl. diebz z noctibz: tunc tēpta tor dixit ei. Si filius dei es dic vt lapī des isti panes fiāt Et rō q̄re libēter tēp tar hoies etiā bonos cū isto vicio. qz p̄t eos deijcē. z facillr trahere ad alia p̄cā. sez ad accidiā z luxuriā. Vñ Greg^o. in pastoral. dicit. Dū vent nō astringit sil cūcte x̄tutes obzuunt. Itē placz diablo. qz iste q̄ hoc vicio a diabolo tenet val de firmit̄ tenet. qz q̄ assueti s̄t gulose vi uere vix z difficulter p̄nt huic vicio renū ciare. vñ Isid. in li. soliloq̄. Diffiale est p̄cti p̄suetudinē vincē. p̄au^o vsus vix abolet Hoc p̄z maxie in ill̄ q̄ a puericia crapulose z delicate nutriti sunt. q̄ posty modū vix vel raro abstinentes fiāt. nisi su pabundās gratia dei operaret in illis. Et est rō. qz s̄m Aresto. vij. Eth. Cō/ suetudo est altera natura. Et idē. Diffi cile est resistē cōsuetudini q̄ assilatur na ture **B** **C** Tertio detestāda est gula. qz nocet homini in corpe z in aīa. Pri mo in corpe. qz infirmitates corpis ge nerat. Eccl. xxxvij. In multis scas erit infirmitas. Seneca in eplā. Multos morbos multa ferula fecere. qz multē p̄pter crapulā efficiunt cōtracti. leprosi hydroptici. paralitici. z sic de alijs. Et hec ē magna fatuitas qz hō p̄pter delec tarōem vnus hore om̄i tpe vult esse in firm^o. Itē vitā hois abbreviat. Eccl. xxxvij. Propter crapulā multi obierūt qz s̄m doctores gula plures interficit q̄ ensis. Sic cōuerso abstinentia causat sa nitatem. et prolongat hominis vitam. Vnde Ecclia. xxxvij. Qui autē absti

De peccato

nens est adijciet vitā. **Uñ** Hiero. in q̄dam epla. Mater sanctatis abstinētia mater egritudinis voluptas. **Uñ** etiā Aresto. de regimie p̄ncipum. Abstine re a comestionibz nimis et supfluitate ē summa medicina. Item abstinētia prolongat vitam. hoc patz in p̄ncipio mundi qñ hoies ita diu vixerūt. sicut adam q̄ vixit. dcccxxx. annis. Item noe q̄ vixit. dccccl. annis Item mathusalē q̄ vixit dcccclxix. ānis. q̄ fuit antiq̄or inf̄ omēs in veteri testamēto. Item hoc patz in sanctis noui testamēti. sicut in iohē euāgelista. qui vixit a tpe passionis xp̄i. lxxvii. annis. et totū tēpus vite sue fuerūt. xcix. anni quos vixit. Item Hieronym⁹ vixit. xcviij. annis. Item br̄s paulus heremita vixit. xcij. annis. Item br̄s anthonius vixit in heremo. cv. annis. Item hoc patz carthusiēsis et alijs religiof̄ q̄ diu viuūt. qz abstinētes sunt. ergo bene d̄. **Ecc̄i. xxxvij.** Qui abstinens ē adijciet vitam. Item gula nocet hoī in tēporalibz. hoc patz in illis gulosis et ebriosis hoībuz. qz quicq̄d p̄ totam hebdomadam lucrant vnde se et vxorem et pueros nutrire deberent: in taberna consumūt. **Uñ** **Ecc̄i. xix.** Operari⁹ ebriosus nō locupletat̄ Item nocz hoī in aīa. qz peccatias aīe gnat̄ Primo gnat̄ mētia: vt gulof̄ obliuiscat̄ sui creatoris. vñ **Dzee xiiij.** Saturati sunt et eleuauerūt cor suū et oblitū sunt mei. Item intellectus offuscat̄ p̄ gulam. et p̄ immoderatiā cibi et potus. q̄ intellectus datus est hoī ad deū intelligendum **Uñ** Hiero. Nihil adeo obruit̄ intellectū vt p̄messatio. Hoc patz qz ieiunus melius intelligit et melius dispositus est aīa comestione q̄ post. Item volūtas que data est hoī vt eam debeat conformare voluntari diuine. et eam debeat inhabitare spū sanctus p̄ charitatem et dulcedinem: qua puatur homo gulosus **Uñ** apl̄s. i. **L. h. o. i. n. e. h. ij.** Aialis homo non percipit ea que dei sunt. vñ **Aug⁹. libro. v. confessionum.** Gaudū

diuine dulcedinis nō degustas: si carnali delectatōe cor maculas. **Uñ** Bern. Quo modo ignis et aqua simul esse nō possunt. sic spūales et carnales deliciae in eodem se nō compatiūtur. Item gula denigrat animā. **Thren. iij.** Denigrata est facies eius sup carbones. Hiero. **Nitēs** cutis sordidam aīam ostendit.

Equitur de his q̄ sunt rephensibilia circa comestōes. Et sunt septem **L. C. P. m. u. m.** est aīa debitū tps comedere. naz sicut serui dei p̄ doctrinā xp̄i p̄mo querūt regnū dei sic gulosi (quoz deus est v̄ter) p̄mū q̄runt regnū dei sui. Et regnū dei sui est esca et potus. **Lōtra** qd̄ dicit apl̄s **Ro. xiiij.** Nō esca et potus est regnū dei **Uñ** **Esaie. v.** d̄ de gulosis. **Ue** q̄ consurgitis mane ad sectandum ebrietatem. Ergo merito rephendēdus est qlibet xp̄ianus qui d̄ mane comedit aīa aliquod pater noster dicat vel deo aliquā reuerentiā exhibeat **Quia** qlibet homo debet p̄mo abare animā cum deuor̄ orōnibus et sanctis meditatōibus. qz nobilior est corpore. **Uñ** Bern. **Tor⁹** mundus ille precium vnius aīe estimare nō potest. Nō em̄ pro toto mūdo aīam suam daret qui pro humana aīa suam dedit. **Aug⁹.** **Dauius** est damnū in amissione vnius aīe q̄ mille corporoz. **Sed** cūdum quod est rephensibile est quādo qs nimis delicata cibaria vult habere. **Uñ** legitur **Numeri. xi.** de filiis israel. q̄ in deserto carnes desiderabant. et p̄ter hoc iram dei incurrerūt **Ps.** **Adhuc** esce eorum erant in ore eorum et ira dei ascendit super eos **Quāuis** sacrificeret desiderijs et cōcupiscentijs eorum. tamē nihilomin⁹ eos puniuit **Uñ** **ps.** **Pluit** sup eos sic puluere carnes **D. C. S. c. d. u.** q̄ nō debemus petere delicata cibaria p̄pter tria. Primo. quia v̄ter est vas immūdum quod corrumpit cibos p̄ciosos. **Quis** em̄ preciosum balsamū infunderet in vas immūdum. **Uñ**

fit. cum intrauerit: nonne si specula habere-
 beremus in ventre d' abis preciosis eru-
 besceremus. Secdo. qz erunt duo ptra
 vnum. scz corpus z abus delicat' cōtra
 spm̄. Sufficit em̄ pcupiscentie malicia
 sua: vt non plus per delicata cibaria ac-
 cendatur. igitur sumenda est necessitas
 z non supfluitas. Quia fm̄ ap̄lm̄. La-
 ro concupiscit aduersus spm̄. Tertio qz
 qui consuevit vti cibarijs preciosis post
 modū sempvult ea habere. Ergo pueri
 non delicate nutriendi sunt. tuz qz ex h̄
 sep̄ius infirmant' z debilitant'. z quādo
 qz moriunt'. cum quia in senio etiā talia
 volunt habere consueta. Unde Salo-
 mon puer. 22. Adolescens intravitam
 suam graditur: z cum senuerit: non re-
 cedit ab ea. Unde etiā Aristo. dicit. 7.
 pol. Pueros esse sine vino est bonum.
Tertiu qd est reprehensibile est quā-
 do aliquis sumit nimis. vt legit' d' zodo-
 mitis. Gen. 18. Sicut ei pluuia nimis
 magna nociua est sic etiā nimis parua
 non valz. sic quisquis puidere sibi dilige-
 ter debet q non nimis multum sumat.
 ne abus aggrauet corpus. z suffocet ra-
 tōem. nec etiā nimis modicū: ne corpus
 nūmū debilitetur: sed in medio cōsistat
 virtus. Unde Aristo. ij. eth. Melius
 in omnib' est laudabile. Quia fm̄ Hu-
 gonē de sancto vicē. Caro sic nutrienda
 vt est seruiat. z sic domāda est vt nō su-
 pbiat. **Q**uartū quod est rep̄-
 hensibile est. quādo quis nimis auide
 z ardent' sumit abū Signū autē hui'
 auidit' est quādo sic anim' homis ad
 abum tāto ardore concupiscētie trahit'
 vt nihil sinat hoīem de deo cogitare vel
 de alijs bonis. sed effundit se sup abuz
 tanqz brutū animal. z hoc vtiqz non est
 bonum. nec rationale q homo fūdat
 se super abū vt animal irrationale. Et
 etiā corporaliter nocet quia ad sanita-
 tem corporis valet q abus honeste or-
 dinate z moderate ingeratur. quia tan-
 to facili' z salubrius digeritur Ergo cō-

tra istam auidit' bonum est z laudabi-
 le. qz quilibet homo ante sumptiōem ci-
 bi ad min' dicat vñ Pater noster. z an-
 te signum crucis faciat qz abū sumat.
Exemplum demoniali que i hortu co-
 medit lactucā sine signo crucis. z sic dia-
 bolum cū lactuca comedit. Unde dicit
 beatus Gregori' in dialogo suo. qz quī-
 dam cōuersus bibit vinum in ciuitate si-
 ne licentia z sine signo crucis. et sic dia-
 bolum cū vino bibit. Et in pncipio men-
 se homo debet cogitare d' pauperib'. sic
 qz vellet qz quilibet pauper intm̄ habēt:
 z debet eis impartiri elemosynā suaz d'
 mensa sua in quātū facultas admiserit.
Unde Carbo. Dum sedes in mēsa p̄-
 mo de paupere pensa: Tunc bene pran-
 des cum ch̄s adessee videt. Et infra p̄-
 diūm dum sedent in mensa debēt loqui
 de bonis z honestis z desicis. z debent
 cauē verba scurrilia mūdana z detracto-
 ria. **E**xemplū legitur. qz quidā diues in-
 uitauit vicinos z cognatos suos locādo
 eos in vna mensa. z in alia mensa etiam
 pauperes collocauit: z vn' inter paupe-
 res qui fuit sanct' homo vidit in pncip̄-
 pio mense quādo benedictō e' dixit. et
 p̄ma duo fercula comederunt angelos
 circū dare discūbentes. quia loquebātur
 de deo. Et postmodū ceperunt loq' mū-
 danaz consequent' vitiosa z detractoria
 tunc demones affuerūt z discūbētes cir-
 cū dederunt. z angeli fugierūt ab eis z de-
 derunt locū demonib'. Tunc fleuit ille
 sanct' homo Postmodū itez i fine men-
 se ceperunt loqui de deo z de hoīs. z tūc
 angeli redierunt z demones fugierunt.
 tunc ille homo hoc videns cepit alacritē
 ridē. Tunc postmodū int'rogauerunt
 illum bonū hoīez quare fleuisset. z post-
 modum risisset. z ip̄e manifestauit eis ea
 que vidit. z exhortatus est eos vt vbiqz
 qz essent cum hoīb' cōgregati liben-
 ter deberent loqui de deo z honestis In
 signum hui' dicit christus in euangelio
 vbi duo vel tres congregati sūt in noīe

Se peccato

meo tibi sum in medio eorum. Ite post me
sam tunc quilibet dicit dicere gratias. et re
gratari deo de bonis perceptis. Unde ap[osto]lus
Eph[es. v.]. In omnibus gratias ageres. Unde
de Aug[ustinus]. de verbis d[omi]ni. Si quid man
ducas et bibis ad refectionem et repara
tionem membrorum: et gratias agens ei qui
tibi tribuit mortali et fragili h[uius] suffragia:
abus tuus et potus laudant deum. Ex
his patet. quod homo quicquid potest vi pre
ciosis cibis sine peccato et aliter in grossis
cibariis potest offendere deum et delin
quere. Unde Aug[ustinus]. de doctrina christi
ana. Potest esse ut sine aliquo vicio cra
pule vel voracitatis preciosissimo cibo sa
piens utatur. Insuper autem fetidissima
gule flamma in vilissimum olus inardescit.
Item Aug[ustinus]. Non propter porcum
sed propter pomum mortem primus ho
mo inuenit. Et esau primatum suum non pro
pter gallinam sed propter lenticulas perdidit.
Et legitimus regem nostrum non de carne.
sed de pane esse temptatum. Quintum
quod est reprehensibile est nimia stu
diositas et sollicitudo preparandi cibaria.
Aliqui quasi per totam diem occupan
tur circa preparationem cibariorum ven
tris quod vixel nunquam vna missam possunt
audire. sed et de cibariis anime modicum
vel nihil curant. Aliqui etiam et si per se
non faciunt: tamen oportet quod ancillae fami
liae tamen occupentur circa illa quod negligunt mis
sam et sermonem. et raro possunt intrare eccle
siam principaliter in die dominica. cum tamen qui
liber teneatur illa die audire integram mis
sam sub precepto ecclesie: et talis neglectio re
dundat in dominos illos qui sic eos occupant.
Unde Hugo in suo claustrum. Quidam su
persticiosum nimis in preparandis ci
bis studium adhibent decoctionum et fructu
orum et condimentorum genera excogitan
tes. modo mollia. modo dura. modo fri
gida. modo calida: modo cocta. modo as
sa: modo pipere. modo allio. modo cimini
modo sale condita. secundum consuetudinem pre
gnantium mulierum desiderantes. et cum tan

ta sollicitudine preparantur: ut deuoratis
quatuor vel quinque ferculis prima non
impediunt nouissima: iste habet colere
ventrem suum tanquam deum. Et tales gulosi
raro vel nunquam contenti sunt de cibariis ip
sis preparatis. Etiam quando uxor et fa
milias fecerunt omnem diligentiam suam in pre
parando cibaria: tunc adhuc conuerunt et
murmurant. Aut sunt nimis falsa. aut ni
mis frigida. aut nimis mollia. aut nimis
dura. et sic de alijs. Si aliqua negligenti
a notabilis commissa est preparando ciba
ria: tunc cursant maledicendo uxor et fami
lie. Insuper quicquid blasphemant et uolunt sa
tellas ipsas. scilicet uxorem et familie ad collum per
cere. Tales cogitare deberent quod si id
commiserit illam negligentiam fieri: ut reco
gnosceres te non esse dignum comedere
cibaria bene preparata. quia forte es pecca
tor mortalis. et antea ingratus fuisti deo
et bonis cibariis: qui ex prudentia diuina
habuisti. vel etiam quia antea in bene pre
paratis cibariis excessisti. et deum offen
disti. Et ergo deus iam punit te in illis
quibus peccasti. imo quando recognoscere te esse
in peccato mortali. tunc scire debes quod non
es dignus comedere panem et bibere aquam ad
saturitatem. sed vix debes sumere puram
necessitatem ad sustentationem nature. Et
ratio huius est quia peccator indignior
est omnibus creaturis. ergo non est dignus
habere usum alicuius creature quam si id deus
creauit ut homines usum illarum creaturarum
haberent. et deo de hoc gratias agerent et esse
fuerent. Sed heu tales peccatores et gulosi
homines plus consumunt de creaturis
quam boni homines de quo deo nunquam vel
raro regratiantur: nec ei seruiunt. sed potius
mundo et diabolo seruire uolunt. de quibus
omnibus sic uisus districtam rationem
redduntur deo. Ex qua sequitur quod merito
nullus debet de cibariis murmurare
vel blasphemare. sed pro peccatis suis de
beret hoc sustinere et cogitare: quod christus
pro peccatis nostris in cruce pendens co
medit et bibit amarum cibum et potum. unde

ps. Dederūt in escas meā fel: z i siti mea potauerūt me aceto. Sextū reprehensibile est nimis frequenter sumere cibum. Sufficit em̄ homini sano bis in die sumere cibū. Frequens autē sumptio multum nociua est corpori s̄m̄ medicos. nā addere cibum supra cibum nondum digestum impedit digestionem z corrumpit virtutem digestiuam. Secus autē est de laborantibus qui in magnis laboribus desudant sibi victū z necessaria querant. Item s̄m̄ de pueris intelligendum est qui sunt in augmento. sc̄z q̄ adhuc crescūt quib⁹ licet pluries comedere. si necessitas requirit maxime: si nō est dies ieiunij sub precepto ecclesie. ¶ Septimū reprehensibile est varietas ferculorum que reprehensibilē ē imo z nociua hominī non solum quantum ad animam: sed etiam quantum ad corpus. q̄ autem varietas et multiplicitas ferculorum nocet corpori: hoc probat Macrobius per quinq;. Primo pbat per hoc q̄ animalia vt frequenter sūt sana que vtuntur simplici cibo et assueto: s̄e nature conuenienti: z nullo modo libenter vtuntur illis que sunt contraria s̄e nature. Cuius oppositum homo rationalis sepe facit. s. comedendo z bibendo ea que nō competūt s̄e nature. s̄olum vt satis fiat delectatōni z appetitui. Secundo modo probat hoc p̄ artē medicane. quia medici suadent infirmis comedere z bibere simplicem cibum z potum. z non diuersa fercula assata vel frigida. Et ratio huius est quia simplex cibus z potus magis est digestiuus. Et etiam quia antea se nimis repleuerūt diuersis cibis. Et s̄m̄ arist. ij. eth. Medicane sunt per contraria. s̄ oportet eos post modū abstinere: z simplicem cibum sumere. Tertio probat hoc. verbi gratia. Si duo homines eiusdē complexionis biberent eandē mensuram: z vn⁹ haberet diuersa vīna simul z semel: tūc citius infirmaretur: z minus cōpeteret s̄e nature

ille multiplex potus. q̄ ille qui bibit simplicē potum. licet in eadem mensura q̄ntum ad quantitatem. Sic similiter est de cibo intelligendū. Quarto probat per hoc. si quis postmodū infirmatur: tūc medici possūt eo facilius cognoscere: vnde habeat infirmitatē illam q̄ si diuersa pocula bibisset. Quinto probat per hoc: quia natura est vniformis i operatione sua. Cum autē homo comedit diuersa z multiplicia fercula: tunc natura digerit illum cibum qui magis est digestiuus: remanēte illo cibo q̄ min⁹ ē digestiuus i stomacho. z cū hō gulosus sup addit iterū cibum. sc̄z comedendo et replendo se ante digestionē: tunc ille cibus qui manet in stomacho indigest⁹ fit putridus. sic stomachus corrumpitur. et homo frequenter infirmatur et moritur. ¶ In Seneca. Vltima fercula multos morbos fecerūt. ¶ Nō etiā sapiens dicit q̄ gula p̄les interficit q̄ ensis. Ex his omnib⁹ patet q̄ vtilius z salubrius etiā quantum ad corpus est comedere simplicem cibum z bibere simplicem potū z assuetum.

¶ Quinq; modis potest q̄s peccare in gula.

Equitur declarare quot modis homo in comedendo vel bibendo peccat mortalit̄. Respondeo q̄ principaliter quinq; modis. ¶ Primo quādo diligo corpus tantum q̄ contra preceptum ecclesie paratus sūz comedere diebus ieiuniorum: cū tamē bene possem ieiunare: sed nolo corpus meū in tā tū grauare. z sic soluo ieiunium sine causa ab ecclesia preceptū. Unde Hermā. deschilditz dicit. Quā aliquis inordinatiōni gula vel concupiscentie inheret tā q̄ vltimo fini. sicut de quibusdā dicitur ad philippē. 3. Quoz de⁹ vent⁹ est: q̄rum finis interit⁹. Ita q̄ talis quasi deum cōtempnēs parat⁹ sit p̄cepta dei trāsgrediyt delectationes gula assequatur. talis grauiter peccat. ¶ Secūdo cum q̄s

De peccato

sumit cibum illicitū siue phibitum. sicut adā in paradiso comedit cibum illicitū et sibi phibitū. ideo expulsus est. Sic si militē si quis comederet carnes vel etiam lacticiā in quadragesima cibum illicitum et phibitū comederet. Circa quod queritur: a quibus cibis ieiunantes debent abstinere. Respondeo secundum Thomā scda scde. q. c. 47. In ieiunio quadragesimali interdicuntur universaliter ova et omnia lacticiā. In alijs autē ieiunijs sunt diuerse consuetudines. quas quisque observare debet secundum mores eorum inter quos pueratur. dist. 4. denique. Esus autem generaliter carniū in omni ieiunio phibitus est. quia generaliter magis delectabilis est. et ad humorem luxurie magis cooperatur. Unde in sexta feria necesse est abstinere a carnibus et in sabbato huius generaliter consuetudinē. extra de obseru. ieiun. c. Consiliū Concordat Hostien. Sciendum quod quilibet homo tenetur totam quadragesimam ieiunare cum cibo quadragesimali qui sani et fortes sunt. et ut bene possunt tali cibo. secus est de illis qui sunt infirmi et debiles. vel etiam mulieres pregnantes et lactantes pueros: vel etiam in puerperio existentes. quia si necessitas debilitatis corporalis impedit eas non tenentur ieiunare. immo si timeatur phibitum de periculo eorum vel aborsu: non solum potest sed tenentur soluere ieiunia. Tertio modo quando quis sciens cibum sibi nociuum in viribus et in corpore comedit propter solam delectationem qua non vult carere: talis grauiter peccat. quia facit contra charitatem qua homo tenet se in deo diligere. et vires suas preseruare: ut deo diutius possit frui. p. s. Fortitudinē meam ad te custodiā. Contra huiusmodi talis facit gulosus et voluptuosus qui vires corporis debilitat scilicet. et vitam sibi abbreviat. sumendo ralem cibum vel potum qui non competit suenature. huiusmodi potest esse appetitus illicitus ad tale nociuum cibum vel potum quod homo frui in hoc deo offenderet. Aliqui potest dicunt.

Scio hoc non competit mihi comedere vel bibere cum tamen eque bene sumunt. quare tamen sumis si non uenit tibi. Respondeo ut satisfaciā appetitui et delectationi. Sciendum tamen: quod omnis cibus creatus est ad sustentationem nature: ut inde homo deo seruiat. Ergo si unus cibus tue nature non conuenit: tunc bonitas dei creauit diuersa cibaria: ut sic te cum cibo tue nature competentem cibare possis. Item qui sessiones longas faciunt et comestiones et conuiuia propter societatem et complacentiam hominum: quod postmodum quandoque infirmant. vel etiam quandoque citius moriuntur ex talibus longis sessionibus et superfluis comestationibus. Et etiam post sunt in dispositi in fuitio dei. et negligunt salutem anime sue. et tales etiam frivole deum offendunt. Sicut illi peccat qui talia conuiuia faciunt. Unde Augustinus? Quicumque ad bibendum prius fuerit: vel in conuiuio suo alios adunauerit pro se propter ipsos in die iudicii reus erit. Quarto quando quis sumit cibum licitum et sanum. huiusmodi excedit in nimietate: sic quod perdat rationem: vel nauseam huiusmodi vel vomitum propter superfluum crapulam. et talis etiam grauiter peccat. Circa quod sciendum secundum Henricum de firmaria. Quicumque inebriatur vel qui excedit mensuram in comedendo: si hoc facit cum proposito et intentione peccat mortaliter. Secus est si fit ignorans et sine proposito: et si casu euenerit. vel ex fortitudine cibi vel potus vel fragilitate sumentis tunc enim veniale est. Sciendum secundum Hieronymum de schulditz quod quando quis tantum sumit de cibo et potu quod vomitum sequi oportet. vel aliam inordinatōem. vel tantum superflue sumit cum suo grauamine etiam sine vomitu. unde deberent et possent plures alii sustentari. huiusmodi forte fame periclitatur vel forte magna inedia purgentur. credo quod in talibus casibus contingant peccata mortalia. quia manifeste patet quod talis comestio fit contra charitatem dei et proximi. Item de nimia sumptione cibi secundum eundem doctorem quando tanta est quod propter eam ratio absorbetur

z corpus scienter nimis ad rebellionem
 spūs z ad carnalia vicia inerat: ita q̄ ho
 mo certitudinaliter scit q̄ sumptis tali/
 bus abarijs vel in tanta quātitate ipse
 nullo modo potest perseverare nisi pec/
 cata mortalia incidat. credo q̄ sit pecca/
 tum mortale. quia ille voluntarie p̄cipi/
 rat se in periculum. De ebrietate autem
 sciendum q̄ quia directivum rationis
 impedit z vehementer q̄ comestatio cui/
 tū bonum humanū fundet in vsu ratio/
 nis doctores tenent cōmuniter q̄ ebrie/
 tas ex genere suo peccatum mortale est.
 quādo hō qui iebriat scit p̄ certo potuz
 esse inebriatiū z tamen scient immode/
 rate z voluntarie sumit illū. Secus tamē
 si nesciret potū esse inebriatiū vel tā su/
 bito inebriatiū: v̄l nō credidit nec intē
 debat ex p̄posito eū sumere immoderate:
 tū sic p̄t esse p̄cēm veniale. Et credo q̄
 minus sit p̄cēm ebrietas in his qui ha/
 bent debilia capita qui citissime ex poru
 modico inebriant: nō tamē audeo dice/
 re quin in eis sit p̄cēs mortale. Et forte
 in aliquo tāto viliores reputant illi i mo/
 ribus z ex natura male dispositi quāto
 citius z facilius sum rōnis z bonū huma/
 nū amittūt. Et cū debilitatem suā mul/
 totiens experiant q̄ sibi nō cauēt. Et p̄
 tanto etiā ebrietas p̄t esse in eis graui/
 p̄cēm p̄ quanto est magis p̄tinua. qz sic
 in habitū deducit. z tū peccare videtur
 ex habitu z non ex passione aliq̄ v̄l igno/
 rantia. Ebrietas valde detestanda est.
 quia non solū est p̄cēm mortale s̄m ge/
 nus suū: sed etiā maximū p̄cēm. z mlti/
 rū p̄cōz causa. V̄l origenes omel. 27
 Ebrietas est m̄t oī viciōz. sic econuer/
 so sobrietas est mat oīm virtutū. Item
 ebrietas facit de hoīe bestia. de robusto
 infirmū. d̄ prudēte insanū. V̄l Amb.
 in li. d̄ p̄nia. Ebriosus cū absorbet vinū
 absorbet ayino. abominat a deo. despi/
 cit ab angelis. deridet ab hoīb. destitu/
 tur a ytrutib. pfundit a demonib. Sci/
 endū q̄ valde p̄iculosum z stultū est iug/
 bzari. qz ebriosus cōparat aīali irōna/
 li. Contra qd̄ dicit ps̄. Nolite fieri sicut
 equus z mulus quibz non est intellectus
 Quia hō p̄ rōnem differt ab alijs aīa/
 libus irōnabilib. Unde Arist. 7. poli/
 ticoz. Int̄ oīa aīalia homo solus h̄z rōez
 Item q̄ dānosum z p̄iculosuz sit hoīez
 inebriari. p̄z ex hoc qz si hō in tali ebrie/
 tate occidit. v̄l alias quacūqz morte mo/
 ritur. eternalit̄ dānabitur. et est p̄iculo/
 sissima mors. qd̄ p̄batur ex eo. qz cū ho/
 mo ex deliberatōe z p̄posito inebriatur:
 tunc peccat mortalit̄. z illud p̄cēm non
 remittit sine vera p̄tritoe: sed interim q̄
 ē puatus vsu rōis non pōt p̄teri. ergo sic
 sic moritur: nunq̄ saluabitur. Secus est:
 qū homo rōnalis submergit. vel alias
 occiditur: tunc in momento p̄t cōteri de
 p̄cīs suis. z saluari. V̄l Augus. Ebrie/
 tas aufert memoriā. dissipat sensuz. cō/
 fundit intellectū. concitat libidinē. oīa
 mēbra debilitat. vitā diminiuit. z oēm
 salutē extirminat. qual̄ autē erit pena gu/
 losorum. z potus ebriosoz p̄z p̄ tale exem/
 plū. R. Legit q̄ quidā miles fre/
 quent̄ inebriabat. z cū quodā crucibulo
 ad dedicationes iuit. z tabernas frequen/
 tauit. sed de ecclia z indulgētijs modicū
 curavit. Qui postmodū infirmatus ro/
 gat est a deuota filia sua: vt ei p̄ mor/
 tem appareret. z statum ei indicaret.
 Post obitum eius infra. xxx. dies appa/
 ruit: crucibulū in manu habuit. z igne/
 ex toto fuit. z filia eius p̄terita quesuit
 quis esset z quid cū crucibulo vellz. Qui
 r̄ndit pat̄ tuum. z in isto crucibulo ha/
 beo potū meū. De quo ps̄. dicit Ignis
 sulphur spūs p̄cellaz ps̄ calicis eorum:
 Tunc cecūdo quesuit. vtz sibi suffraga/
 ri posset. R̄ndit nō. imo nec oēs sancti
 in celo qz sententia euāgelij data est sup
 me. vbi d̄r. Ligatis manibz z pedibz p̄
 h̄ate eū in tenebras exteriores vbi erit fle/
 tus z stridor dentū: Tunc clamat ince/
 pit ter. ve ve ve. V̄l in amaritudine. ve
 in multitudine: ve in eternitate penarū.

z corpus scienter nimis ad rebellionem
 spūs z ad carnalia vicia inerat: ita q̄ ho
 mo certitudinaliter scit q̄ sumptis tali/
 bus abarijs vel in tanta quātitate ipse
 nullo modo potest perseverare nisi pec/
 cata mortalia incidat. credo q̄ sit pecca/
 tum mortale. quia ille voluntarie p̄cipi/
 rat se in periculum. De ebrietate autem
 sciendum q̄ quia directivum rationis
 impedit z vehementer q̄ comestatio cui/
 tū bonum humanū fundet in vsu ratio/
 nis doctores tenent cōmuniter q̄ ebrie/
 tas ex genere suo peccatum mortale est.
 quādo hō qui iebriat scit p̄ certo potuz
 esse inebriatiū z tamen scient immode/
 rate z voluntarie sumit illū. Secus tamē
 si nesciret potū esse inebriatiū vel tā su/
 bito inebriatiū: v̄l nō credidit nec intē
 debat ex p̄posito eū sumere immoderate:
 tū sic p̄t esse p̄cēm veniale. Et credo q̄
 minus sit p̄cēm ebrietas in his qui ha/
 bent debilia capita qui citissime ex poru
 modico inebriant: nō tamē audeo dice/
 re quin in eis sit p̄cēs mortale. Et forte
 in aliquo tāto viliores reputant illi i mo/
 ribus z ex natura male dispositi quāto
 citius z facilius sum rōnis z bonū huma/
 nū amittūt. Et cū debilitatem suā mul/
 totiens experiant q̄ sibi nō cauēt. Et p̄
 tanto etiā ebrietas p̄t esse in eis graui/
 p̄cēm p̄ quanto est magis p̄tinua. qz sic
 in habitū deducit. z tū peccare videtur
 ex habitu z non ex passione aliq̄ v̄l igno/
 rantia. Ebrietas valde detestanda est.
 quia non solū est p̄cēm mortale s̄m ge/
 nus suū: sed etiā maximū p̄cēm. z mlti/
 rū p̄cōz causa. V̄l origenes omel. 27
 Ebrietas est m̄t oī viciōz. sic econuer/
 so sobrietas est mat oīm virtutū. Item
 ebrietas facit de hoīe bestia. de robusto
 infirmū. d̄ prudēte insanū. V̄l Amb.
 in li. d̄ p̄nia. Ebriosus cū absorbet vinū
 absorbet ayino. abominat a deo. despi/
 cit ab angelis. deridet ab hoīb. destitu/
 tur a ytrutib. pfundit a demonib. Sci/
 endū q̄ valde p̄iculosum z stultū est iug/
 bzari. qz ebriosus cōparat aīali irōna/
 li. Contra qd̄ dicit ps̄. Nolite fieri sicut
 equus z mulus quibz non est intellectus
 Quia hō p̄ rōnem differt ab alijs aīa/
 libus irōnabilib. Unde Arist. 7. poli/
 ticoz. Int̄ oīa aīalia homo solus h̄z rōez
 Item q̄ dānosum z p̄iculosuz sit hoīez
 inebriari. p̄z ex hoc qz si hō in tali ebrie/
 tate occidit. v̄l alias quacūqz morte mo/
 ritur. eternalit̄ dānabitur. et est p̄iculo/
 sissima mors. qd̄ p̄batur ex eo. qz cū ho/
 mo ex deliberatōe z p̄posito inebriatur:
 tunc peccat mortalit̄. z illud p̄cēm non
 remittit sine vera p̄tritoe: sed interim q̄
 ē puatus vsu rōis non pōt p̄teri. ergo sic
 sic moritur: nunq̄ saluabitur. Secus est:
 qū homo rōnalis submergit. vel alias
 occiditur: tunc in momento p̄t cōteri de
 p̄cīs suis. z saluari. V̄l Augus. Ebrie/
 tas aufert memoriā. dissipat sensuz. cō/
 fundit intellectū. concitat libidinē. oīa
 mēbra debilitat. vitā diminiuit. z oēm
 salutē extirminat. qual̄ autē erit pena gu/
 losorum. z potus ebriosoz p̄z p̄ tale exem/
 plū. R. Legit q̄ quidā miles fre/
 quent̄ inebriabat. z cū quodā crucibulo
 ad dedicationes iuit. z tabernas frequen/
 tauit. sed de ecclia z indulgētijs modicū
 curavit. Qui postmodū infirmatus ro/
 gat est a deuota filia sua: vt ei p̄ mor/
 tem appareret. z statum ei indicaret.
 Post obitum eius infra. xxx. dies appa/
 ruit: crucibulū in manu habuit. z igne/
 ex toto fuit. z filia eius p̄terita quesuit
 quis esset z quid cū crucibulo vellz. Qui
 r̄ndit pat̄ tuum. z in isto crucibulo ha/
 beo potū meū. De quo ps̄. dicit Ignis
 sulphur spūs p̄cellaz ps̄ calicis eorum:
 Tunc cecūdo quesuit. vtz sibi suffraga/
 ri posset. R̄ndit nō. imo nec oēs sancti
 in celo qz sententia euāgelij data est sup
 me. vbi d̄r. Ligatis manibz z pedibz p̄
 h̄ate eū in tenebras exteriores vbi erit fle/
 tus z stridor dentū: Tunc clamat ince/
 pit ter. ve ve ve. V̄l in amaritudine. ve
 in multitudine: ve in eternitate penarū.

Ebrietas

Se peccato

Un̄ etiā Greg. in moral. Qui nūc ma-
lese in voluptatib; dilatat. illū postea in
supplicijs pena angustat. **Q**uinto cū
q̄s itātū diligit cibū q̄ appetit delecta-
tionis est causa final' z p̄ncipalis sumen-
di cibum delectabilem. Et sic preponit
talem delectationem deo qui p̄ncipal'
z finalis causa debet esse i omnib; ope-
ribus. Et talem delectationez querunt
homines voluptuosi qui solū fm corp'
viuunt. z curā carnis in desiderijs per-
ficiunt. Unde apostol' Si fm carnem
vixeritis moriemini. De quibus etiam
dicat. Hieronim' i ep̄la. Difficile. imo
impossibile est: vt presentibus quis z fu-
turis fruatur bonis: vt hic ventrem ibi
mentez impleat. z de delicijs trāseat ad
delicias. Sciendum tamen cum quis
esurit: z sic esuriendo comedit z delectat
in cibo: non est peccatum. quia hoc ē na-
turale cuiuslibet animalī. Itē si quis pre-
parat cibum ea intentione: vt euz sume-
re possit. quia aliter non posset. hoc itē
potest fieri sine peccato. **U**n̄ Aug'. de
verbis domini. Grantur diuites con-
suetudine infirmitatis sue. sed doleant
se aliter non posse. Melius enim facerēt
si aliter possent. Ergo quilibet christia-
nus cibum sibi preparatum debet cum
gratiarū actione accipere. nec nimis auī
de comedere. nec nimis delicata cibaria
appetere. sed necessitatem cibariorum ac-
cipere. z semper in deum corde attende-
re. si non semper actu tamē habitu. vn-
de beatus Augustinus de verbis dñi.
Si quid manducas z bibis ad refectio-
nem z recuperationem membrorum. et
gratias agas ei qui tibi mortali hec sus-
fragia tribuit. cibus tuus z potus tu' lau-
dāt deum.

De multiloquio z alijs filiabus gule.
Equitur de filiabus ipsius gu-
le. Quarum prima est multilo-
quium. scilz detractio. vitupera-
tio vel alia verba inania z sup̄flua. quā-
do enim repleti sunt: tūc detrahūt. tunc

rident. tunc dissoluntur z fluunt ad iu-
tilia: sic q̄ vix os custodire possūt. **P**lus
Postvinū verba: post imbriē nascit her-
ba. **N**ota q̄ a multiloquio deberent
hoiēm cohibere quinq; Primū qz ml-
tiloquiū hoiēm audiētib; odiosū reddit
Unde quidā phs in̄rogat' quō possz
homib; placere. r̄ndit. Si gesseris op'
timaz locut' fueris pauca. Scdm qz ē
signū stulticie. Unde scriptū est Eccl. x
Stult' verba multiplicat. sic econuerso
taciturnitas est signū sapiēcie. **U**n̄ Se-
neca. Taciturnitas hoi stulto p̄ sapien-
tia reputat'. Tertiū qz multiloquiū im-
pedit conuersionē hominis sic q̄ nunq;
ad vēr' p̄fectū perueniet **U**n̄ Job. Nū-
quid p̄bosus iustificabit'. **U**n̄ etiā Ier-
cobi. p̄: Qui putat se esse religiosum nō
refrenans linguā suā: h̄mōi vana est re-
ligio. **Q**uartū qz in multiloquio nō de-
erit p̄ccm. Ecclesiā. 20. Qui ml̄tis vtr'
verbis: ledit animā suā. Sic econuerso
qui odit loquacitatē extinguit maliciā
z qui custodit os suū: custodit aiām suā
Quintū qz reddituri sum' rōem de ver-
bis ociosis. **M**ath. 12. De omī p̄bo oc-
oso qd locuti fuerint hoiēs reddituri sūt
deo rōem. Sciendū circa p̄missa q̄ qn-
do hoiēs in ip̄o ml̄tiloquio cadūt ex p̄-
posito in verba turpia pura detractōes
vel aliqua que sūt p̄tra honorē dei: v' i-
nocuentū p̄xiimi. semp est p̄ccz morta-
le. qnq; tamen pōt esse veniale qn̄ pro-
cedit ex naturali garulatione alicui'. si
ne p̄ccō tñ forte nunq; est. qz in multilo-
quio non deest p̄ccz. **N**ec reputat' ml̄tilo-
quiū si quis ad laudē dei vel ad edifi-
catōem p̄xiimi p̄dicādo vel docendover-
ba quantūcumq; multa dicat. sicut patet
p̄ br̄m Augustinū. xij. de ciui. dei. c. vi.
Secunda filia est inimū dicit: q̄ solet
provenire ex gula. vt est vomitus z fetoz
z eructationes z pollutiones nocturne
z luxurie. Quia venter estuans merito
spumat in libidinē. z tales de mane sūt
sicut sepulchrum fetidum. **U**nde psal.

Sepulchrum patens est guttur eorum
 Sciendum q̄ talis immundicia scilicet
 vomitus est quedam inhonesta altera-
 tio corporis proprii quod homo ex cha-
 ritate tenetur diligere z contrariat cha-
 ritate z honestati virtutis. Et ideo scdm
 genus suuz est peccatū mortale: quādo
 ex voluntario defectuoso motu gula pro-
 cedit vel ad ipsam ordinatur. Et dico
 voluntario: quia si esset inuoluntarius
 z mere naturalis. puta ex debilitate sto-
 machi posset esse peccatū veniale y l' nul-
 lū. Vel etiam si q̄s ppter medicinaz vo-
 mitū sibi faceret non peccaret. **T**
Tertia filia est scurilitas. id est spot-
uoz. lich tferitgkeyt y l' bubescheyt. qz
 gula mouet hominem ad fatuos gest:
 z ad puerilia opera. qz homo ita fatue z
 pueriliter habet se in verbis z factis. ac
 si esset fatuus vel scurro. **Quarta fi-**
lia est ebrietas mentis. id est in vulgari.
dū sinnigkeyt: das ist zersterig der ver-
nunft. oder der beschaidēh eyt. quia ex
 gula ratio obtenebratur q̄ nescit qd fa-
 cit. In signum huius homo melius fa-
 cit quicquid debet facere cuz est ieiunus
 q̄ cum est repletus. Pro quo sciendum
 fm Hermannū de schilditz: q̄ si homo
 ex gula z ebrietate voluntarie sensus e-
 bitari vult. z si quidem per talem ebitu-
 dinem homo impediatur ad cōsideran-
 dum super his que necessaria sunt salu-
 ti. per que potest vitare peccata z dam-
 nationem: non est dubium talem ebitu-
 dinem esse peccatum mortale. qz est con-
 tra charitatem dei z contra rationem p-
 prie salutis: quā homo ex necessitate di-
 ligere tenet. **Quinta filia ē in-**
epia leticia: id est lasciuia carnis. siue ge-
stus corporis inordinat' lasciuam et leui-
tatem mentis demonstrans. Pro q̄ no-
 tandum q̄ quando aliquis inepte leta-
 tur de his que ex specie sua mala sunt
 cur dicitur Proverbioz. ij. Letant' cuz
 male fecerint. z exultant in rebus pesti-
 mis. Tunc certum est: q̄ inepra leticia

ex subiecto sortitur reatum peccati mor-
 talis. qz tales letant' de quibus valde
 dolendum esset. Similiter patet illud si
 ad scurilitatez assumuntur aliqua que
 fm se mala sunt. vel que vergunt in no-
 cumentum proximi vel contemptuz dei
 Item si quis ad talia ita vehementer af-
 ficiatur q̄ non potest ea dilectione dei
 vel proximi derelinquere: patz q̄ peccat
 mortaliter: Si quis tamen inepte lete-
 tur vel scurilitatem exerceat. nec tamen
 contra charitatem dei vel proximi face-
 re attemptet veniale est

Quomodo gula occultat se sub tri-
plici specie virtutum.

Gula occultat se sub triplici spe-
 cie virtutum. Et primo sub spe-
 cie liberalitatis et maxime in il-
 lis qui gulam celebrantes dicunt: deus
 omnia dedit ad vsus hominū. z omnes
 res fecit propter hominem. Et ideo ma-
 lum esset q̄ res facte ppter homines hu-
 mano vsui perirent. Unde Gregorius
 in moral'. Gutturis ingluuies cor deui-
 ctum quasi ex ratione solet exhortari: cū
 dicit ad esum deus omnia condidit. z q̄
 satiari cibo respuit non aliud q̄ concess-
 so muneri contradicit. Remedium con-
 tra hanc occultationem est cogitare: q̄
 deus oia nō propter vnu hominē cre-
 auit sed etiam ppter alios. Unde cōtra
 ordinem rerum z providentiam diuine
 ordinationis est q̄ n' vult oia degluti-
 re. Et sicut sunt diuerse conditiones ho-
 minum: sic etia diuersa charia. sic q̄ v-
 nusquisqz potest inuenire cibū sibi com-
 petentem. de quo necessitatem sumere
 potest. z alios etia suas necessitates su-
 mēe permittat. **Secūdo occultat se**
sub specie necessitatis Greg. in moral'.
Cum sic voluptas sub necessitate se pal-
liat: vix eam perfectus quisqz dijudicat
Remedium contra hanc occultationem
est cogitare hoc: q̄ fm Augustinū et etia
am philosophum. Natura paucis con-

tenta est. sed consuetudo multa necessa-
ria fact: Ideo dicitur Eccl. 29. In itiu
vite hominis est panis et aqua. Ergo at-
tendendum est ad sumendum alimenta. sicut
ad medicamenta. Aug. x. p. fess. Hoc
me docuisti dñe: vt quomodum ad me-
dicamenta: sic ad alimenta sumpturus
acceda. Et qd nunq̄ accedat ppter facie-
tatem: s; semp se retrahat circa appetita
et non sinat p̄ire concupiscētia et delecta-
tōem nature: sed potius p̄sideret quan-
tum necessitati sufficiat et ibi sistat. Sed
quia difficile est fuare: ideo frena guttu-
ris sunt temperate retinenda. Aug. x.
p. fess. Et quis est dñe qui non rapiatur
aliqui extra metas necessitatis. quis est
ille magnus et glorificet nomen tuum.

Tertio occultat se sub appetitu cibo-
rum abiectorum: cū immoderate appetun-
turi sumunt. Gregori in moral. Neq̄
em̄ abusus: sed appetitus in vitio est. Un-
de lautiores cibos plerūq̄ sine culpa su-
mimus: et abiectiores nō sine reatu con-
scientie degustamus: hinc est qd esau p len-
ticulam p̄matū p̄didit. Et helias in he-
remo carnes comedendo mētis virtutē
suauit. Primus hō etiā temptat fuit
non de vino s; de pomo. Sic qui nimium
appetitū habet ad grossa cibaria. ex hoc
quandoq̄ hōn credunt se peccare. cū tñ
hoies etiā quādoq̄ in grossis cibarijs
delinquant. **U**nde Hermā. d. schilditz
dicit qd immoderata concupiscētia eden-
di vel bibendi p̄t esse am̄ i p̄ciosis ciba-
rijs q̄ in vilibus. scz qd quis in cibo ni-
mium delectetur: vlt̄ nimium cibum cupi-
at. sicut esau lenticulam. de qua habet.
Gen. 25. Da mihi de hac coctise ruffa
alioquin moriar. **N**ota qd ad osuā
dum qd homo in auaritate sumēdi cibū
semper teneatur in freno rationis: tā in
cibus delectabilibus: q̄ etiā in grossis
duo requirunt. Primo qd homo semper
sequatur rationis ductum et nō edacita-
tis appetitum: vt dicat euz apostolo ad
philippē. **S**cio saturari et esurie: scio

abundare et penuriam pati. Sic scz qd
non sumat cibum s; in appetitum: sed s;
mensuratōem rationis. Scdm̄ est qd ho-
mo semper de donis sibi diuinitus con-
cessis nihil sibi ascribat. sed totum deo
attribuat. et oia q̄ sumit q̄si a manu dei
se sumē cognoscat: sic recipiat. sic paup̄ i
hospitāli cum gratiarū actione recipit ci-
bum sibi misericorditer porrigentis quo
nutritur. Et semper mentē per gratiarū
actionem ad deum eleuet sic qd nunq̄ ci-
borum delectationi appetitum immer-
gat. hec faciens reatum vitabit: et meri-
tum cumulabit.

Remedia gule sunt sex. **P**
Equitur de remedijs commu-
nibus contra gulam et ebrietatē
Quorū p̄muū est meditatio mor-
tis: **U**nde Augustin in libro exhorta-
tionum. Nihil sic reuocat a peccato q̄
frequens mortis meditatio. cum scilicet
quis p̄cogitat. qd corpus suū dabit s; mi-
bus in escā. Quid enim dicemus d̄ gul-
losis hominibus impinguātes corpo-
ra sua cum cibarijs delicatis: nisi qd sunt
cocivermīū p̄uidentes vermibus vt escā
de suis corporibus impinguatis habeāt.
Unde Bern. Si diligent consideres
corpus tuū. quid per os. quid p̄ nares.
ceterosq̄ meatus corporis exeat: vilius
sterquilinum nūq̄ videris. **U**nde ergo
superbis homo cuius conceptio culpa.
nasci pena. labor vite mori post hominē
vermis. post vermē fetor et horror. Sic
in non hominē vertitur omnis homo.
Hoc aduertere deberēt gulosi: et sic eru-
bescere corpus suū cum delicatis ciba-
rijs impinguare. **U**nde Augustinus d̄
verbis dñi sermone. v. Preciosus ab-
ad te intrat. quid fit cum intrauerit. Nō
ne si specula haberemus in ventre de ci-
bis p̄ciosis erubesceremus. **Q**
Scdm̄ remedium est considerare mala
que homini ex crapula eueniunt. Nam
triplex mors sequitur ex crapula. P̄ma
est mors anime: quia gulosi et ebrioli oq̄

cidunt animas suas. Unde beat^{us} Augustinus. Sicut expirat corpus cum animam foras emittit: sic expirat anima cum deum amittit. et hoc contingit quando homo secundum carnem crapulose vivit. Unde apostolus. Si secundum carnem vixeritis: moriemini. Unde etiam Hieronymus. Vitens cutis sordidam animam reddit. Secunda mors est mors corporis. Unde Ecclesiasticus xxxvij. Propter crapulam multi obierunt: qui autem abstinentes est: adiacet vitam. Tertia est mors corporis et anime simul post iudicium. Exemplum de epulone: ut habetur Luce xvi. Qui quotidie epulabatur splendide. et post mortem suam sepultus est in inferno ubi torquetur fame siti: hoc patet ex eo quia iam ultra mille annos per gutta aqua rogavit dicens. Pater abraham mitte lazarus ut intingat extremum digiti sui in aquam ut refrigeret linguam meam quia crucior in hac flamma. **R**

Tertium remedium est considerare penuriam et miseriam christi. Quia qui in iunia christi pascitur: de facili a gula abstinebit. Et nota quod christus tribus vicibus esuriit. Primo enim cum quadraginta diebus et noctibus ieiunavit. et tunc non habuit aliud ad comedendum nisi lapides quando temptator dixit ei. Si filius dei es Alia vice esuriit. et non habuit nisi folia. sicut legitur Matthei. xxi. de ficulnea: que non habuit nisi folia. cui christus maledixit Tertia vice esuriit et sitiit scilicet in sua passione quando dixit Sitio. Tunc enim non habuit nisi acetum et fel ad comedendum et bibendum. Unde psalmus. Dederunt in escam meam fel. et in siti mea potauerunt me aceto.

S Quartum remedium est considerare fercula. et potum damnatorum. Pro quo notandum quod gulosi habebunt triplicia fercula. Primum ferculum est fames. Unde psalmus. Famem patientur et canes Unde esaias. ix. Unusquisque carnem brachij sui vorabit. scilicet pro nimia fame et dolore.

lore. **S**ecundum ferculum est eterna mors: Unde psalmus. Dominus depascet eos. et hoc est valde miserabile. quia semper morientur et tamen nunquam finaliter mori possunt. Unde Apocalypsis. ix. Dominus fugiet ab eis. quia si mors corporalis (que est nisi separatio corporis et anime) sic hominem torquet. quod nec stare nec sedere nec loqui potest. Quid tunc mors eterna faciet in damnatis Unde Job. xv. Consumat mors fortitudinem eius. Exemplum patet de debilitate presentis. que si sic debilitat fortissimos quanto magis illa mors amara reddet illa corpora debilia ad resistendum et ad se movendum **T**ertium ferculum sunt carnes de cocte et asse Unde Job. xliij. Transibunt ab aquis nivium. Cum enim in frigore sunt: tunc congelantur ex nimio frigore lingua eorum. et sic comedent eam quasi carnes coctas. Cum autem in calore detinentur: tunc ex nimio calore assantur et cremantur lingua in ore ipsorum. et sic tunc eam comedunt quasi carnes assas Unde Apocalypsis. xvi. Hadducabunt linguas suas pro dolore. Quis autem erit potus damnatorum ostendit psalmus. dicens Ignis sulphuris spiritus etc. Quia sicut vinum penetrat membra et letificat cor hominis. sic potus infernalium hominem penetrat et eum ab intra et ab extra corrumpit **Q**uintum remedium est. quod reddidituri sumus deo rationem de omnibus inutiliter et superflue expensis usque ad minutissimum quadratent Quia secundum veram iustitiam dei homo bibens haustum aque sine causa et necessitate: de hoc redditurus est rationem. Quod tunc dicituri sunt quod tor denarios: immo grossos et florenos gulse et ebriose expenderunt. qui quandoque a mane usque ad vesperam: immo quandoque noctem supadunt. et sic in taberna sedent. et se cum vino superflue replent. et sic se inebriant. de quibus omnibus districtam reddidituri sunt rationem. Ergo quilibet christianus timens deum nunquam sine causa et necessitate et utilitate deberet bibere vinum haustum

De peccato

¶ Semp in comedēdo z bibēdo debet q̄
rere sustentationem nature. **Uñ Aug⁹**
de verbis dñi. Si quid māducas z bi
bis ad refectōem z recuperatōem mem
brorū: tunc tu⁹ cib⁹ z pot⁹ laudāt deū.

U ¶ Sextū remediū est p̄siderare
eternā cenā nobis in celo p̄paratā: vbi
habem⁹ fercula magna: fercula multa:
fercula dulcia. z fercula p̄ciosa. Primo
fercula magna qz corp⁹ z aia ibi pascat. si
cut hic i p̄nti tantum guttur: imo z ps
gutturis tm̄ cibatur cum p̄nti cibo. **Q**
cum cib⁹ ad ventrem venerit: amodo
non sapit. Item si vnus tibi pro labore
totum mundum daret: satis esset quem
deus solo verbo creauit. quia dixit fa
cta sunt. Quid tunc cum tibi celum da
bit cum gaudijs suis: vbi apponet dili
gentiam suaz vt magnum gaudium ti
bi faciat. **Uñ** dixit discipul⁹ suis **U**
do parare vobis locum. Secundo ha
bebimus ibi multa fercula: quia tot q̄t
sunt sancti z angeli in celo: quoz nume
rus est nobis ignotus. Quia sicut nec
stellas celi: nec guttas maris: sic nec nu
merum sanctorum aliquis nostz nume
rare poterit. **Uñ** apoc. 7. **U**idi turbas
magnam quam nemo dinumerare po
terat. Et de quolibet sancto quilibz no
stram magnuz gaudiū habebit. qz nos
cimus z diligimus nos alterutrum. sic
q̄ nunq̄ mater in presenti sic dilexit fili
um suum vni genitū. Et sic ex nimia cha
ritate fm̄ anselmum. **U**nusquisq̄ intā
tum gaudet de alterius gaudio inquā
tm̄ de suo pprio. Et ergo quicquid vn⁹
non habet in seipso: hoc habet in alio.
Uñ de Breg⁹. **U**xi illi⁹ sancte z perfecte
charitatis merito fiet vnusquisq̄z habi
turus in alio: quod non habet in pprio
merito: ergo quicquid alij habēt hoc to
tum erit ex sincera charitate. sicut q̄cqd
habet h̄ vnum membrū condiuidit euz
alijs. sic erit in celo inter sanctos. Item
tantum gaudium habebit quis de vno
sancto: q̄ si mille annos dō seruisset: per

tantū spaciū tēporis deo nō plene de h̄
satisfecisset. ergo si totus mūdus essz illi
us hoīs: tūc potius vellet illo carere q̄
gaudio illo p̄uari qd̄ de vno solo sanc
to potest habere. Tertio habebim⁹ ibi
fercula dulcia: sic q̄ talis dulcedo ē hic
ignota. **Uñ** ps. Quā magna multitu
do dulcedinis tue dñe: quā abscondisti
timētibus te. **I**dem. Parasti in dulces
dine tua paup̄i deus. **A**poc. xix. **B**ea
ti q̄ ad cenā agni vocati sunt. **E**nā p̄z
in sanctis q̄ tanta sustinuerūt. **Uñ** pau
lus vidit gaudia celi. z postea dixit **N**ō
sunt adigne passiōes huius tēporis ad
futuram glām que eēt. Si oēs tribula
tōes z oēm paup̄tatem q̄s sustineret: in
sup̄ z om̄i die millesies moreret: adhuc
cōdignum nō fecisset. **Uñ** Hiero. in
ep̄la. Nullus labor durus: nullum tē
pus longū videri debet quo gloria eter
nitatis acq̄ritur. **Uñ** **L**husost. de recu
peratōe lapsi. Si q̄tidie oporteret nos
tormenta p̄ferre: si ip̄am gehennam par
uo tpe tolerare p̄ eo vt ip̄m xpm̄ videre
possem⁹ in gloria z sanctorū ei⁹ numero
sociari. nō erat dignū pati om̄e qd̄ triste
est. modo vt tātū boni tanreq̄ glorie p̄
ticipes habere mur. **Q**uarto habebim⁹
mus ibi fercula p̄ciosa. quia de⁹ mer da
bit se nobis in p̄m̄ium. Et si creatura a
deo creata potest letificare hoīem **C**ver
bi gratia: sicut aurū auarum. z honor et
potestas z vestes p̄ciose sup̄bum. abus
preciosus z vinum bonum gulosum. et
sic de alijs) quid tūc creator potest. **T**ā
ta sunt em̄ gaudia celi q̄ si celum aperit
retur z minimū gaudiū alicuius p̄ul san
cti videret: q̄uis remota a nob̄ sunt. tā
men totus mūdus hoc gaudiū sustine
re nō posset. Si aut̄ possibile esset q̄ suf
ferre posset: tūc nullū cor essz a deo triste
quin ex hoc letificaret. immo si interim
in igne arderet vel in glacie starer. vt eti
am ip̄am mortem corporis sustinerz. de
his om̄ibz nihil interim sentiret. **Q**uid
tunc erit cū nos illic venerimus z cū deo

et cum omnibus sanctis gaudebitur.
Item deū videre est ita delectabile. q̄
bñs Augustin⁹ dicit q̄ potius vellet eē
in inferno z deū videre: q̄ in celo z ei⁹ vi
sione carere. Unde angeli iam quasi p̄
septem milia annorum deum viderunt.
et si ad scātū oculi deberēt priuari visione
dei: nimis graue esset eis. Quāuis em̄
angeli hic mira operent̄ z nobis frequē
ter seruāt. tamen semp̄ deū cōtemplam̄
tur. Vñ Barth. xvij. Angeli corz semp̄
p̄ vident faciem patris mei q̄ in celis est
Item de hac visione z de dulcedine ei⁹
dicit ps. Quoniā mille anni aū oculos
tuos tanq̄ dies hesternā que preterijt.
Vbi dicit glo. q̄ nūq̄ aliqua dies tam
gaudiose consumpra est in p̄senti q̄n mil
le anni breuiores estimantur in celo Itē
in hac visione implebitur desiderū ho
minis Unde ps. Satiabor cum appa
ruerit gloria tua. Quia in celo q̄libet sa
tiabitur: siue sit magni meriti siue parui
sic q̄ q̄libet contentat̄ intantū q̄ nō po
test plus desiderare. Exemplum de va
se magno quod potest cōtinere viginti vr
nas vini: cū habet eadē plenum est z
non potest plus recipere. Similiter de
vase paruo quod pōt cōtinere vnam so
lam mēsuram: cū habet illam tunc ple
num est z contentat̄ ita bene in vna mē
sura sicut magnum vas in viginti vnīs
Sic est de sanctis magnis. sicut de san
cto Petro vel Paulo vel Dominico vel
sancto Francisco. qui habent magna va
sa. id est magna merita. Et de nob̄ qui
sumus quasi parua vasa cum puīs me
ritis. Vñ Aug⁹. libro. xxij. de ciuitate
dei. Ip̄e deus erit finis desiderioruz no
strorum. qui sine fine videbit̄: sine fasti
dio amabit̄: sine fatigatōe laudabitur.
Idem eodē libro Quod deus p̄para
uit diligentibz se sine fine capiet. sp̄e nō at
tingitur. charitate non cōphenditur.
desideria z vota trāsgreditur. acquiri po
test. estimari nō potest. Exemplum de
gaudijs celi. Legitur q̄ in ecclesia beati

Petri colonie cū esset quedam obsessa:
cōtigit ad illam aliā obsessam supueni
re. Hōr vna p̄tra aliā cepit insurgere.
et clamoribz z cōtumelijs se afficere. de
mon demoni dicebat Miser quid p̄sen
tendo luifero sic de celo ruimus. Alter
respōdit. quare fecisti. Cūq̄ illa adhuc
quasi penitūdinis verba p̄ferrent: alter
subiūxit. Tace. ista p̄ma nimis est sera.
Et idem demon interrogatus a circun
stantibz. qd̄ facere vellet vt sic ad celū re
dire posset Respōdit ei. Si esset colūna
ferrea z rasijs z clauis acutissimis ara
mata a terra vsq̄ ad celū erecta vsq̄ ad
diem iudicij: si carnem haberē in qua sic
pati possem: me p̄ illam trahere vellem
nūc ascēdendo: nūc descendendo dum
modo puenire possem ad gloriā dei. de
qua p̄pter supbiā meam cecidi.

De luxuria.

Luxuria detestanda est. quia
est peccatum noctūū valde tā
in corpe q̄ in aīa. Unde apo
stolus. i. ad Lthorin. vi. Qui
fornicatur in corpus suū peccat. qz luxu
ria p̄mo maculat ip̄m corpus. Om̄ia
em̄ peccata maculant animam. sed illd̄
corpus z animā. Unde etiam Innocē
tius de vilitate cōditōis humane. Lu
xuria nō solum maculat animam. sed fe
dat p̄sonam. Vñ luxuriosus iam habz
quodāmodo gehennā in seip̄o. scz fero
rem luxurie. z ignē concupiscētie. Ideo
luxuriosus comparatur porco. qz plus
delectatur in luto luxurie q̄ in floribz ca
stitatis. Q̄ q̄libet debemus corp⁹
nostrū in puritate seruare. quia quanto
purius nunc seruatur: tanto gloriōsius
in futura resurrectōe erit. Et quāto im
purius: tanto plus tūc ferebit si sic dece
dit. Est enim luxuria peccatum fetens.
non solum coram hominibus. sed etiaz
coram angelis. Quia angeli sunt puri
qui nos custodiūt. igitur nō modicum